

3837130 SHMS/M : สาขาวิชา : สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข : สด.ม.

(สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คำสำคัญ : พฤติกรรมการบริโภคอาหาร / หญิงวัยเจริญพันธุ์ / ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก

วสุนธรี เสรีสุชาติ : การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของหญิงวัยเจริญพันธุ์ในโรงงานอุตสาหกรรมที่สัมพันธ์กับภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กจังหวัดฉะเชิงเทรา (THE ASSOCIATION OF FOOD HABITS AND IRON DEFICIENCY ANEMIA AMONG WOMEN FACTORY WORKERS OF REPRODUCTIVE AGE IN CHACHENGSAO PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ; ประสิทธิ์ ลีระพันธ์, Ph.D., นงลักษณ์ พันธจารุณี Dr.P.H., พญ.แสงโสม สีนะวัฒน์, MCN., ธรา วิริยะพานิช, วท.ภ.โภชนศาสตร์, 156 หน้า ISBN 974 - 664 - 418 - 1

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของหญิงวัยเจริญพันธุ์ในโรงงานอุตสาหกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก และศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารกับภาวะโลหิตจาง โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในกลุ่มตัวอย่างหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีอายุ 16-40 ปี ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 390 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 47 ของกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่เสี่ยงต่อภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก พฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่างกับการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคต่อการป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก และจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\chi^2 = 10.701$ ($p = 0.030$) และ $\chi^2 = 10.968$ ($p = 0.004$) ตามลำดับ นอกจากนี้จำนวนชั่วโมงในการทำงาน 1 วันกับสถานภาพโสดเป็นตัวทำนายพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ปรับค่า R^2 เท่ากับ 0.026 ($p = 0.018$) เมื่อพิจารณาอัตราเสี่ยงสัมพัทธ์ พบว่าผู้ที่มีความเครียดในการบริโภคอาหารที่ไม่ดี จะมีความเสี่ยงต่อภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก 0.5 เท่าของผู้ที่มีความเครียดอยู่ในเกณฑ์คืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ (95% CI = 0.170, 0.860) ผู้ที่มีการรับรู้ความรุนแรงต่อภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กที่อยู่ในเกณฑ์ไม่ดีจะมีความเสี่ยงต่อภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก 1.7 เท่าของผู้ที่มีการรับรู้ความรุนแรงอยู่ในเกณฑ์คืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (95% CI = 1.007, 2.758) และผู้ที่มีการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค ต่อการป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กที่ไม่ดีมีโอกาสเสี่ยงต่อภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก 2.6 เท่าของผู้ที่มีการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคอยู่ในเกณฑ์คืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (95% CI = 1.587, 4.180) ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาค้างต่อไป ควรนำปัจจัยค่าใช้จ่ายด้านอาหาร, จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องดูแลเรื่องอาหาร ปริมาณธาตุเหล็กที่รับประทานจากการบันทึกอาหาร 3 วัน และสัมภาษณ์ภาวะสุขภาพในรอบ 2 เดือนที่ผ่านมา ว่าเป็นปัจจัยเอื้อที่จะทำให้มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารดีหรือไม่ และมีผลต่อภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กอย่างไร ตลอดจนหาแนวทางการให้โภชนศึกษาตามข้อปฏิบัติการกินอาหารเพื่อสุขภาพที่ดีของคนไทย (โภชนบัญญัติ) ที่เหมาะสมต่อไป